

به نام خدا

پیام مقام معظم رهبری (مدظله العالی)

در خصوص عملیات خیبر :

«دلیل مهارت اینها و عظمت کار اینها این است که پختگان نظامی ما، برادرانی که در ارتش بودند و سالها کار کرده بودند – که در طراحی عملیات با همدیگر می نشستند، در فتح المبین، در بیت المقدس، در **خیبسر**، جاهای دیگر، تبادل نظر می کردند – همه، کار اینها را و فکر اینها را تصدیق و تأیید می کردند، و دلیل روشن تر اینکه اینها توانستند یک ارتش مجهز پشتیبانی شده از سوی قدرتهای بزرگ را، با آن همه ساز و برگ در عملیات های فوق العاده عجیبی، آنچنان در محاصره بپندازند که آنها خودشان حیرت کنند.»

«**عملیات خیبر**»

رمز عملیات: یا رسول الله (ص)

تاریخ عملیات: ۱۳۶۲/۱۲/۳

مدت عملیات: ۱۹ روز

منطقه عملیات:

جبهه جنوب کشور(هور الهویزه و جزایر مجنون)

نتایج عملیات:

آزاد سازی هور به وسعت ۱۰۰۰کیلومتر مربع

و از جزایر مجنون به وسعت ۱۸۰ کیلومتر مربع

تلفات دشمن متجاوز:

۱۵۰۰۰ نفر کشته و زخمی – ۱۱۴۰ نفر اسیر

انهدام تجهیزات دشمن:

هواپیما:۱۳فروند/ هلیکوپتر:۴ فروند / تانک و نفربر: ۱۵۰

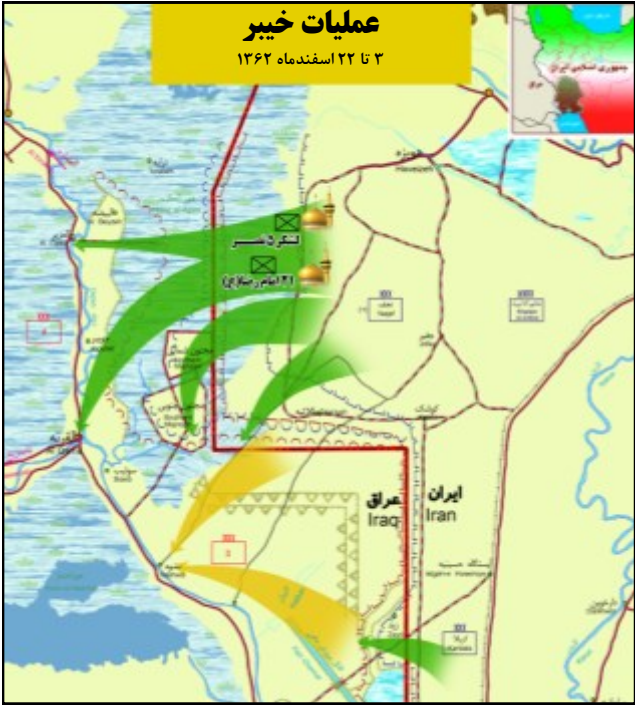
دستگاه/خودرو نظامی: ۲۰۰ دستگاه

غنائم جنگی:

۱۵۰دستگاه تانک و نفربر– ۲۵۰ خودرو– ۱۹ عراده توپ

صحرائی دوربرد – ۳۰ عراده توپ ضدهوایی – ۱۲۰دستگاه

ماشین آلات مهندسی و…

***آغاز عملیات خیبر**

بیش از ۳ سال از آغاز جنگ تحمیلی رژیم بعث عراق بر علیه ایران اسلامی می گذشت و با وجود انجام چندین عملیات بزرگ و کوچک بر علیه متجاوزین ارتش بعث عراق در جبهه های غرب و جنوب؛ لیکن به جهت موقعیت خاص منطقه طی این مدت هیچگاه عملیاتی توسط رزمندگان اسلام در منطقه مرزی شلمچه و هور الهویزه صورت نگرفت.

دشمن متجاوز نیز با توجه به شناخت از سختی های عملیات در این منطقه بویژه وسعت زیاد هور و فاصله طولانی آن از ساحل تا هدف و نیز دیگر موانع طبیعی موجود هرگز تصور نمی کرد هجومی را از سوی نیروهای ایرانی در این منطقه شاهد باشد.

اما در روزهای پایانی سال ۶۲ موقعیتی فراهم شد که پس از ماه ها بررسی و شناسایی منطقه و با بهره گیری از همین تصور ذهنی دشمن در عدم توانایی و امکان عملیات از سوی نیروهای ایرانی؛ ارزیابی فرماندهان نظامی ایران بر امکان اجرای عملیات در این محدوده آبی– خاکی قرار گرفت .

لذا پس از شکل گیری قرارگاه فرماندهی و ستاد مشترک سپاه و ارتش ، طرح این عملیات حساس رونمایی شد و در قرارگاه خاتم الانبیاء(ص) که اکنون در رأس تصمیمات مشترک ارتش و سپاه قرار داشت و نقش حساس خود را به عنوان هماهنگ کننده و پشتیبانی جنگ عهده دار شده بود؛ مورد بحث و ارزیابی کارشناسی قرار گرفت.

در طراحی عملیات، دو محور مستقل «هورالهویزه و زید»و با تصرف اهداف (العزیر، القرنه، جزایر مجنون شمالی و جنوبی، نشوه و طلائیة توسط یگان های سپاه) و (عبور از خط زید، الحاق بر روی پل نشوه با سپاه، توسط یگان های ارتش) تعیین شد.

با تصویب اجرای این طرح مقرر شد پیش از آغاز عملیات خیبر، ۳ عملیات انحرافی در جبهه های شمالی و میانی جنگ انجام گیرد تا علاوه بر کسب دستاوردهای هجومی، بتوان ذهن و توان دشمن را بیش از پیش از منطقه هور الهویزه منحرف و به این مناطق منعطف کرد.

لذا سه عملیات پی در پی به نام های «تحریر القدس» در ۲۱ بهمن در شمال عراق، «والفجر ۵» در ۲۶ بهمن در منطقه جنوب مهران و «والفجر ۶ » در ۳ اسفند ماه ۱۳۶۲ در منطقه دهلران و منطقه چزابه انجام شد و با مشغول ساختن بخش عمده ای از قوای دشمن بعضی در این مناطق، نیروهای خودی توانستند پس از ماه ها تمرین و آموزش و با استفاده از تاکتیک غافلگیری اقدام به اجرای فرمان نموده و با توکل به خداوند قادر متعال درتاریخ ۱۳۶۲/۱۲/۳ عملیات آبی– خاکی خیبر را با رمز مقدس یا رسول الله(ص)آغاز کنند.

عملیات در ساعت ۲۱:۳۰ روز ۱۳۶۲/۱۲/۳ با رمز یا رسول اللهﷺ آغاز شد. در مجموعه محورهای عملیاتی خیبر، دو جزیره مجنون شمالی و جنوبی، دکل های فشار قوی برق، دکل های تقویتی رادیو و تلویزیون، تأسیسات و کارخانه های کاغذ سازی و چاه های نفت عراق قراردادشت.

در مرحله نخست عملیات، بجز در محور زید پیشروی در سایر محورها خوب انجام شد به طوری که در روز چهارم عملیات،گروهی از نیروها در ورود به شهر القرنه عراق با استقبال مردم شیعه آنجا مواجه شدند. در محور العزیر (شمالی) نیروهای ما خود را به رودخانه دجله رساندند و دو جزیره ی مجنون هم به راحتی در اختیار ما قرار گرفت.

در مرحله دوم عملیات، محور جزایر مجنون و طلائیة به منظور الحاق و پیشروی به سمت « نشوه » در نظرگرفته شد. اما به دلایلی پیشروی صورت نگرفت و دشمن به شکل گسترده ای از بمب های شیمیایی استفاده کرد و ما فقط موفق به حفظ جزایر شدیم.

در مرحله سوم عملیات که بیشتر به منظور دفع فشارهای دشمن به جزایر مجنون جنوبی به اجرا در آمد، طی ۷۲ساعت پاتک، دشمن نزدیک به یک میلیون گلوله توپ و خمپاره شلیک کرد. در مجموع این عملیات در منطقه ای به وسعت ۱۱۸۰ کیلومتر انجام شد که جزایر مجنون به مساحت۱۶۰ کیلومتر مربع همراه با ۵۰ حلقه چاه نفت و چندین روستا از مناطق آزاد شده در این عملیات می باشند.

عملیات خیبر به استعداد ۲۲۰ گردان سپاه و ۶۳ گردان ارتش در هورالهویزه و جزایر مجنون، در پاسگاه زید یا سازماندهی قرارگاه های عملیاتی نجف و کربلا و پشتیبانی قرارگاه نوح آغاز شد.

قرار این شد که نیروهای خراسان **تیپ۲۱امام رضا** ازمحورشط علی وارد بشوند و بعد ازتصرف البیضه و العزیر و القرنه، تأمینی باشند برای منطقه جزایرمجنون.

دشمن تصور نمی کرد که رزمندگان اسلام از این منطقه وارد عمل شوند.

برای همین مقاومت اولیه اش کم بود. نیروها به سرعت مناطق مشخص شده را تصرف و نسبت به تثبیت منطقه اقدام کردند. دشمن بعد از پی بردن به راهکارهای عملیات تصمیم گرفت که مسیرهای عملیات را تک به تک و به صورت پله ای تصرف کند و اولین منطقه ای که فشار آورد منطقه القرنه بود که در این منطقه نیروهای خودی در تیپ ۲۱ امام رضا(ع) با رشادت مقاومت کردند .

یکی از کسانی که آنجا به شهادت رسید، **شهید حسن آزادی ، جانشین تیپ ۲۱**

امام رضا بود. جوانی که به قول دوستانش تا آخرین لحظه و تا آخرین فشنگ با دشمن مقابله کرد و در نهایت بر اثر اصابت ترکش راکت هلی کوپتر شهید شد و در منطقه ماند و جنازه اش هم برنگشت.

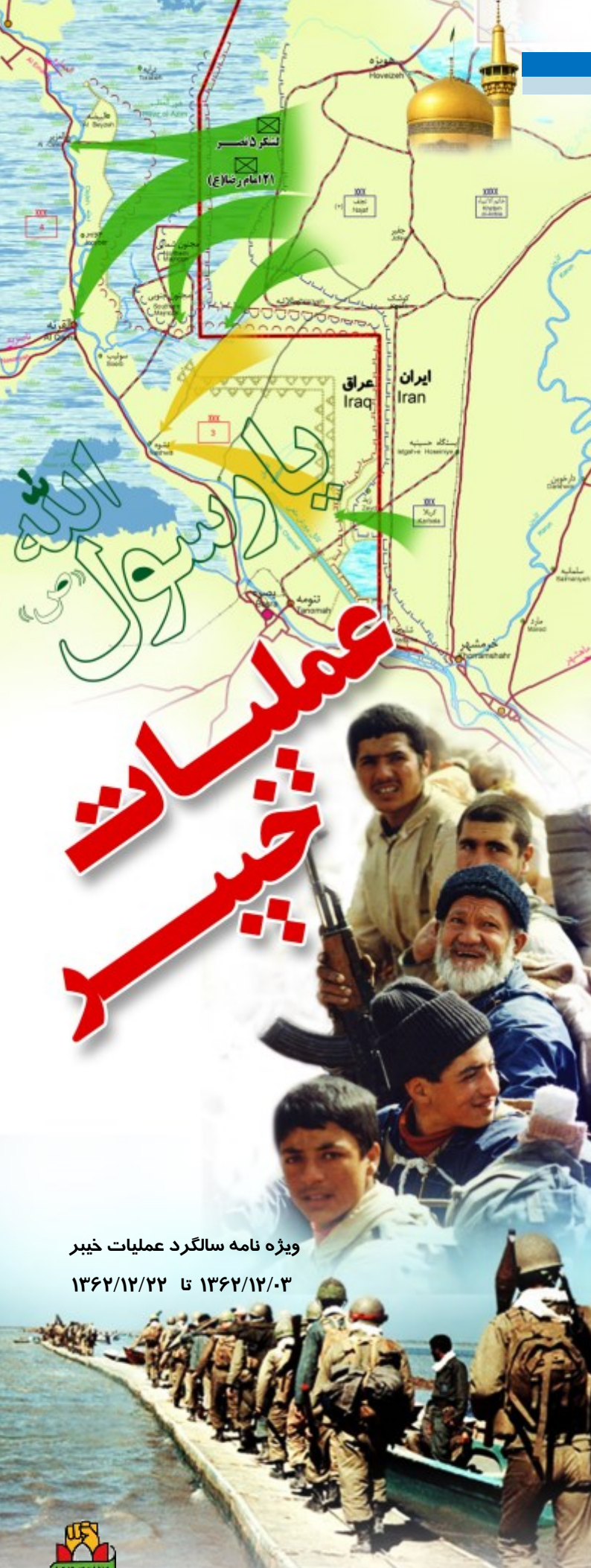
لشکر ۵ نصر هم عملیات خود را در محور العزیر اجرا کرد. یکی از شهدایی

که آنجا خیلی زحمت کشید، **شهید ابوالفضل رفیعی، جانشین فرمانده لشکر ۵ نصر** بود. شهید رفیعی در سخت ترین مرحله کار همیشه با چهره ی گشاده و خنده بر لب برخورد می کرد. در منطقه القرنه وقتی که تیر به ناحیه سرش برخورد کرد. نیروها قصد داشتند او را برگردانند اما نشد و جنازه آنجا ماند.

بعد از آن نیروهای عراقی عمده فشارشان را روی منطقه السخره و العزیر آوردند. **شهید رمضانعلی عامل** فرمانده تیپ امام صادق^ع لشکر ۵ نصر، در آن پاتک به شهادت رسید. او هر وقت می خواست دعا کند اولین دعایش این بود «اللهم ارزقنا شهادتنا فی سبیلک.»

لشکر۷۷ ثامن الائمه^ع ، نیروی هوایی و هوانیروز نقش بسیار مهمی در پشتیبانی عملیات داشتندوآسیب های جدی برپیکر نیروهای عراقی واردکردند. یکی از ویژگی های عملیات خیبر، استفاده گسترده دشمن از سلاح های شیمیایی برای اولین بار بود. نیروهای ما با توجه به اینکه شناختی از سلاح شیمیایی و نوع کاربری آن نداشتند. نتوانستند دفاع و پدافندی صحیح را انجام دهند و به همین علت عده ی زیادی به شهادت رسیدند و عده ای مصدوم شدند و هنوز هم آنهایی که از این قربانگاه زنده مانده اند به مرور که بیماری شیمیایی شان عود می کند، به جوار دوستانشان می پیوندند.

استفاده دشمن از سلاح شیمیایی باعث شد که نیروهای خودی نتوانند مقاومت کنند و از منطقه العزیر و السخره خارج شدند. ادامه حرکت و تهاجم دشمن و پله چهارمش، حمله به منطقه ی طلائیة بود که در این منطقه آن حماسه و رشادت طلائیة به وجود آمد و بسیاری به شهادت رسیدند. طوری که

ویژه نامه سالگرد عملیات خیبر

۱۳۶۲/۱۲/۲۲ تا ۱۳۶۲/۱۲/۰۳

اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس خراسان رضوی

* بازتاب و انعکاس جهانی عملیات خیبر

* خبرگزاری :

«نیروهای ایران با گذشتن از موانع، ضمن تصرف بیش از ده روستا، رودخانه‌های دجله و فرات و همچنین در چندین نقطه بزرگراه استراتژیک بصره – بغداد را که پایتخت عراق را به خلیج فارس متصل می‌سازد. قطع کرده‌اند.»

* خبرگزاری رویتر:

«گزارشهای واصله از جبهه‌ها حکایت از آن دارد که نیروهای ایرانی بین سپاه سوم ارتش عراق در جنوب و سپاه چهارم در شمال شکاف ایجاد کرده‌اند.»

* خبرگزاری آلمان غربی:

«ایران ادعا کرد در عملیات خیبر بزرگراه استراتژیک بغداد – بصره را تحت کنترل خود درآورده است. بدین ترتیب نیروهای ایران موفق شده‌اند خطوط تدارکاتی عراق را در جبهه‌های جنوب و شمال قطع کنند.»

* روزنامه ال انیورسال چاپ ونزولا::

«پس از پیروزی نیروهای ایران در خرمشهر، پیشروی کنونی آنها در خاک عراق بزرگترین پیروزی است.»

یاد حماسه آفرینان عملیات خیبر گرامی باد.

www.yaranereza.ir
info@yaranereza.ir

سایت:
ایمیل:

سردار شهید ابوالفضل رفیعی

سردار شهید حسین امینی مقدم

سردار شهید رمضانعلی عامل

سردار شهید سید محمود سبیلیان

سردار شهید حسن آزادی

سردار شهید حسین کارگر

* سرداران شهید عملیات خیبر:

در این عملیات بزرگ، چندین تن از فرماندهان برجسته سپاه خراسان به شهادت رسیدند که از آن جمله می‌توان به تنی چند از سرداران شهید اشاره کرد:

- ۱) سردار شهید ابوالفضل رفیعی سیح جانشین لشکر ۵ نصر.
- ۲) سردار شهید رمضانعلی عامل گوشه نشین فرمانده تیپ امام صادق^ع لشکر ۵ نصر.
- ۳) سردار شهید حسین کارگر فرمانده محور عملیات تیپ ۲۱ امام رضا(ع).
- ۴) سردار شهید حسن آزادی جانشین فرمانده تیپ ۲۱ امام رضا(ع).
- ۵) سردار شهید علیرضا نعمانی مسئول محور تیپ ۲۱ امام رضا(ع).
- ۶) سردار شهید غلامحسین اسداللهی مسئول محور تیپ ۲۱ امام رضا(ع).
- ۷) سردار شهید مسعود افشاریان شاندیز جانشین فرمانده گردان کوثر تیپ ۲۱ امام رضا(ع).
- ۸) سردار شهید سید محمود سبیلیان فرمانده واحد مهندسی رزمی لشکر ۵ نصر.
- ۹) سردار شهید غلامرضا پروانه فرمانده گردان رعد تیپ ۲۱ امام رضا(ع).
- ۱۰) سردار شهید حسین امینی مقدم معاون عملیات تیپ امام صادق^ع لشکر ۵ نصر.

۱۱) سردار شهید محمد حسین مهاجر قوچانی مسئول محور تیپ ۲۱ امام رضا(ع).

۱۲) سردار شهید علی عجم فرمانده توپخانه لشکر ۵ نصر.

.....۱۳)

در آن بحبوه، شهید میثمی، نماینده ولی فقیه در قرارگاه خاتم‌الانبیاء^ص گفت: اگر بچه‌هایی که در منطقه طلائیسه و خیبر مقاومت کردند، در روز عاشورا می‌بودند، یقیناً جزو صحابه امام حسین(ع) می‌بودند. سرانجام دشمن به این نتیجه رسید که توان تصرف این منطقه را ندارد و از شدت فشارش در آن منطقه کاست.

از دیگر شهدای شاخص این عملیات باید از **شهید سید محمود سبیلیان**، مسئول واحد رزمی لشکر ۵ نصر یاد کرد که در جزیره مجنون مفقودالاثر شد. بعد از جنگ توسط گروه تفحص پیکر وی پیدا شد و بعد از ۱۶ سال در تشییعی باشکوه، در کنار آرامگاه شهید مدرس، در کاشمر به خاک سپرده شد.

* طراحی و ساخت طولانی‌ترین پل شناور نظامی جهان

در سال ۶۳ یگان مهندسی رزمی سپاه با مشارکت جهاد سازندگی و وزارت صنایع سنگین وقت در طرحی ابتکاری برای وصل کردن ساحل شرقی هورالهویزه به جزایر مجنون در طول ۷۵ روز پل شناوری به طول ۱۳ کیلومتر ساختند که ساخت چنین پلی در تاریخ جنگ‌ها بی‌سابقه بود.

پل خیبر طولانی‌ترین پل شناور نظامی جهان با مواد جدید و پایدار در مقابل بمباران بود. خبرگزاری فرانسه در سوم فروردین ۱۳۶۳ اعلام کرد: «به گفته مسئولان دولتی امریکا، دست یافتن به پل قایقی با چنین طولی در تاریخ نظامی مدرن بی‌سابقه است.» از این خبر معلوم می‌شود آن‌ها هنوز نفهمیده بودند کیفیت ساخت پل قایقی چیست.

برای شناورسازی آن از مواد پلیمری استفاده شد تا در صورت حمله هوایی دشمن به سرعت قابل تعمیر و تعویض باشد و در فواصل معینی از طول پل پارکینگ و محل توپ ضد هوایی تعبیه شد و قطعات یدکی نیز در طول مسیر به پل اصلی متصل شد تا در صورت نیاز به سرعت عوض شود. طراحی پل، حاصل مطالعات و کار شبانه‌روزی شهید مهندس «بهروز پورشریفی» و جهادگران جهاد سازندگی خراسان و همکاری مؤثر وزارت سپاه و قرارگاه صراط المستقیم بود.

